

РЕШЕНИЕ

№ 1463

гр. София, 22.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-2 СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Евгени Г.

при участието на секретаря Юлиана Ив. Шулева
като разгледа докладваното от Евгени Г. Гражданско дело №
20221100102753 по описа за 2022 година

I. ОБСТОЯТЕЛСТВА, ТВЪРДЕНИ ОТ СТРАНИТЕ, И ИСКАНИЯ НА СТРАНИТЕ КЪМ СЪДА

1. На ищеца

[1] В искова молба от 17.03.2022 г. П. П. е заявил, че към 2009 г. той е имал над 20 години юридически стаж, като 15 години от тях са били като магистрат - следовател, прокурор във ВКП, а към 2009 г. председател на Военно-апелативния съд (Военно АС). Той е бил с военно звание полковник.

[2] На 22.04.2014 г. прокурор от Военно-окръжна прокуратура – София (ВОПС) е привлякъл П. П. като обвиняем за три тежки умишлени престъпления от общ характер. Това са били престъпления по:

- чл. 202, ал. 2, т. 1, връзка с чл. 201, връзка с чл. 26, ал. 1, връзка с чл. 20, ал. 2 от НК;

- чл. 248а, ал. 3, връзка с ал. 2, пр. 1, връзка с чл. 20, ал. 2 от НК;

- чл. 248а, ал. 3, връзка с ал. 2, пр. 1, връзка с чл. 20, ал. 2, връзка с чл. 18, ал. 1 от НК.

[3] По искане на Главния прокурор на 15.05.2014 г. П. П. е бил отстранен от длъжността председател на Военно АС до приключване на наказателното производство. По заявление на П. П. на 26.02.2015 г. ВСС го е освободил от длъжността председател на Военно АС и съдия във Военно АС.

[4] На 31.03.2015 г. ВОПС е внесла срещу П. П. обвинителния акт за престъпление по чл. 202, ал. 2, т. 1, връзка с чл. 201, връзка с чл. 26, ал. 1, връзка с чл. 20, ал. 2 от НК и престъпление по чл. 248а, ал. 3, връзка с ал. 2, пр. 1, връзка с чл. 26, ал. 1, връзка с чл. 20, ал. 2, връзка с ал. 1 от НК. На 22.12.2020 г. е влязла в сила присъда, с която П. П. е бил признат за невиновен по обвиненията, които са му били повдигнати.

[5] П. П. е понесъл особено тежко наказателното производство, водено срещу него, което е било свързано с работата му като председател на Военно АС и е засегнало професионалната му репутация. То също е изисквало продължителното му участие в него и усилия. П. П. е преживял стрес и е бил напрегнат. Обвинението е било отразявано в медиите. Наказателното производство е възпрепятствало възможността му да работи и да се развива професионално и му е създавало притеснения, че не може да се грижи за семейството си. Много от познатите му са се отдръпнали от него. П. П. оценява на 500 000,00 лева неимуществените вреди, които е претърпял от незаконното обвинение.

[6] От наказателното производство П. П. е претърпял и имуществени вреди. Те са за:

- 9 600,00 лева за адвокатска защита по наказателното производство;
- 19 291,20 лева обезщетение в размер на законната лихва от 10.03.2015 г. до 25.02.2021 г. върху 27 279,00 лева обезщетение при освобождаване от длъжност на съдия с повече от 10 години стаж;
- 30 732,42 лева обезщетение в размер на законната лихва от 31.05.2014 г.

до 21.07.2021 г. върху отделните помесечни разлики в брутното трудово възнаграждение, които не са били изплатени на П. П. от момента на временното му отстраняване от длъжност на 22.04.2014 г. до освобождаването му от длъжност на 10.03.2015 г., които са за 44 907,08 лева;

- 1 039,03 лева неизплатени суми за допълнително материално стимулиране (ДМС) от 22.04.2014 г. до 22.12.2020 г.;
- 441,36 лева неизплатени суми за социално-битово и културно обслужване (СБКО) от 22.04.2014 г. до 22.12.2020 г.

[7] Ответникът Прокуратурата на Република България (Прокуратурата) не е изплащала на П. П. обезщетения за неимуществените и имуществените вреди, които той е претърпял от незаконното обвинение. Затова той моли съда да осъди Прокуратурата да му изплати обезщетения за неимуществени и имуществени вреди в размерите, описани по-горе. П. П. търси също и законната лихва върху всяка една от сумите от 22.12.2020 г. до окончателното изплащане (исковата молба, л. 3-11).

2. На ответника

[8] Прокуратурата оспорва предявените искове. Тя заявява, че:

1. П. П. не е бил оправдан по повдигнатото му обвинение с присъда, влязла в сила;

2. дори да е бил оправдан с влязла в сила присъда, П. П. не е претърпял вреди от наказателното производство, водено срещу него;

3. Прокуратурата не е била източник на информацията за воденото наказателно производство, която е била отразявана в медиите;

4. търсеното обезщетение за неимуществени вреди е прекомерно;

5. П. П. не е заплатил търсеното адвокатско възнаграждение за защита по наказателното дело;

6. на П. П. не се дължат законни лихви, тъй като:

- вземанията, за които законните лихви се търсят, са ставали изискуеми след покана от П. П., а такива покани той е отправил едва на

11.01.2021 г.;

- вземанията, за които се търсят законни лихви, са били дължими едва след 22.12.2020 г., когато евентуално е влязла в сила оправдателната присъда;

7. ДМС се дължи само за съответната година и не може да се изплати по-късно, а не се дължи на П. П. и сума за СБКО;

8. върху законните лихви не се дължи законна лихва. Затова Прокуратурата моли съда да отхвърли исковете (писмения отговор, л. 199-205).

II. ОБСТОЯТЕЛСТВА, КОИТО СЪДЪТ УСТАНОВЯВА, СЛЕД КАТО СЕ ЗАПОЗНА С ФАКТИЧЕСКИТЕ ТВЪРДЕНИЯ НА СТРАНИТЕ И ДОКАЗАТЕЛСТВАТА, СЪБРАНИ ПО ДЕЛОТО

[9] През 1988 г. П. П. е започнал работа като следовател. През 1993 г. той е станал съдия в Софийския военен съд, а през 2000 г. съдия във Военно АС. От 2000 г. до 2004 г. П. П. е бил прокурор, завеждаш отдел във ВКП (стр. 4 от атестацията, л. 17-24).

[10] На 13.12.2004 г. П. П. е бил назначен за заместник на административния ръководител на Военно АС, като той е бил с военно звание полковник (заповедта, л. 15). П. П. е бил принципен, справедлив, компетентен, ползвал се е с уважение и авторитет сред съдиите, служителите на съда и останалите си колеги в съдебната система (стр. 4 от атестацията, л. 17-24). През 2009 г. ВСС му е определил много добра комплексна оценка (извлечението от протокола, л. 25).

[11] На 20.05.2009 г. ВСС е избрал П. П. за административен ръководител - председател на Военно АС (протокола от заседанието на ВСС, л. 26). На 09.06.2009 г. той е встъпил в длъжност (акта, л. 16).

[12] П. П. е бил спокоен и уравновесен, готов да предостави съвет и подкрепа. Той е бил в отлична физическа и психическа форма; бил е отличен

планинар; спортувал е ски, плуване и фитнес; бил е отворен към света. Семейството на П. П. се е състояло от съпругата и дъщеря му, която е била студентка; възрастната му майка и сестра му, която е била адвокат (показанията на свидетелите Н. и Д., л. 249-252).

[13] На 22.04.2014 г. прокурор от ВОПС е привлякъл П. П. като обвиняем за престъпления по:

1. чл. 202, ал. 2, т. 1, връзка с чл. 201 от НК, връзка с чл. 26, ал. 1 от НК, връзка с чл. 20, ал. 2 от НК;

2. чл. 248а, ал. 3, връзка с ал. 2, пр. 1, връзка с чл. 20, ал. 2 от НК;

3. чл. 248а, ал. 3, връзка с ал. 2, пр. 1, връзка с чл. 20, ал. 2, връзка с чл. 18, ал. 1 от НК. На П. П. не е била наложена мярка за неотклонение (постановлението, л. 27-33). На 28.04.2014 г. той е бил разпитан (протоколът, л. 34).

[14] По предложение на главния прокурор, на 15.05.2014 г. ВСС е отстранил временно П. П. от длъжност съдия и председател на Военно АС - до приключване на наказателното производство срещу него (протоколът, л. 55). На 17.12.2014 г. Прокуратурата е изменила обвинението си и е привлякла повторно П. П. като обвиняем, но за престъпления по: чл. 202, ал. 2, т. 1, връзка с чл. 201 от НК, връзка с чл. 26, ал. 1 от НК, вр. с чл. 20, ал. 2 от НК; чл. 248а, ал. 3, връзка с ал. 2, пр. 1, връзка с чл. 20, ал. 2, връзка с ал. 1 от НК (постановлението, л. 56-64). Той е бил разпитан отново (протоколът, л. 65).

[15] На 10.02.2015 г. П. П. е подал оставка пред ВСС (заявлението, л. 67). Затова от 10.03.2015 г. ВСС го е освободил от длъжностите „съдия“ и „административен ръководител-председател“ на Военно АС (протокола, л. 68)

[16] От 15.05.2014 г. до 09.03.2015 г. на П. П. не са били изплащани суми за допълнително материално стимулиране (ДМС) и за социално-битово и културно обслужване (СБКО). Ако той не е бил отстранен от длъжност, би получил 441,36 лева СБКО и 1 039,00 лева ДМС. СБКО са получили всички съдии и служители на Военно АС (служебната бележка, л. 155).

[17] На 31.03.2015 г. Прокуратурата е внесла срещу П. П. в съда обвинителен акт за престъпления по: чл. 202, ал. 2, т. 1, връзка с чл. 201, връзка с чл. 26, ал. 1, връзка с чл. 20, ал. 2, връзка с ал. 1 от НК; чл. 248а, ал. 3, връзка с ал. 2, пр. 1, връзка с чл. 26, ал. 1, връзка с чл. 20, ал. 2, връзка с ал. 1 от НК. Поради отвод на всички съдии от Военните съдилища в София, Пловдив и Сливен, ВКС е изпратил делото за разглеждане от СГС (определенията, л. 70-73).

[18] На 20.07.2015 г. СГС е образувал н. о. х. д. 2 833/2015 г. (справката от деловодната система, л. 74-80). СГС е провел 31 съдебни заседания по него (пак там). На 21.06.2019 г. СГС е постановил присъда, с която е признал П. П. за виновен за част от деянията, включени в престъплението по чл. 248а, ал. 3, връзка с ал. 2, пр. 1, връзка с чл. 20, ал. 2, връзка с ал. 1 от НК. Понеже погасителната давност за извършеното престъпление е била изтекла, СГС не е наложил наказание на П. П.. За другото престъпление СГС е признал П. П. за невиновен (присъдата, л. 81-89).

[19] Прокуратурата е протестирала присъдата в оправдателната □ част, а защитникът на П. П. я е обжалвал в частта, с която П. П. е бил признат за виновен, както и относно мотивите и основанията за оправдаването (протестът, л. 90; жалбата, л. 94-96). Не се спори, че САС е образувал н. о. х. д. 1 135/2020 г., по което е било проведено едно открито съдебно заседание. На 04.12.2020 г. Софийският апелативен съд е постановил присъда, с която е оправдал П. П. изцяло (присъдата, л. 97-137). Тя е влязла в сила на 22.12.2020 г. (отбелязването в печата в присъдата на СГС, л. 89; справката от деловодната система на СГС, л. 80).

[20] П. П. е заплатил 9 600,00 лева възнаграждение за адвокат в наказателното производство (договорът, фактурата и касовата бележка, л. 141-143). Наказателното производство е било отразявано в интернет публикации, включително на национални медии и печатни издания. В тях е бил споменаван и П. П. (статииите, л. 157-195).

[21] От привличането му като обвиняем П. П. е преживял остър емоционален стрес, преминал в тревожно-депресивно състояние. Той е изпитвал напрежение, безпокойство, потиснатост, тревожност, нарушения в съня, апетита и теглото. П. П. е изпитвал също неудобство пред близките си, колегите и обществото, още повече поради медийното отразяване, от което се е почувствал репутационно сринат и публично опозорен. Освобождаването от заеманите длъжности го е накарало да се чувства финансово несигурен и е предизвикало у него усещане за безизходица и липса на перспектива. П. П. е приемал антидепресанти (съдебно-психологическата експертиза, л. 219-225; медицинските документи, л. 138-140; показанията на свидетелите Н. и Д., л. 249-252).

[22] На 11.01.2021 г. П. П. е поискал от Военно АС да му заплати: обезщетение по чл. 225, ал. 1 от Закона за съдебната власт (ЗСВ); пълния размер на трудовото възнаграждение за времето, през което той е бил временно отстранен от 15.05.2014 г. до 10.03.2015 г. (молбите, л. 147 и л. 144). На 25.02.2021 г. Военно АС му е превел 27 279,00 лева обезщетение по чл. 225, ал. 1 от ЗСВ, след като от дължимата сума Военно АС е приспаднал 23 448,12 лева, получени при предходно освобождаване от длъжност съдия на 19.12.2000 г. (удостоверението, л. 149; извлечението, л. 150; молбата, л. 147). Законната лихва върху 27 279,00 лева от 10.03.2015 г. до 25.02.2021 г. е 16 523,98 лева^[1].

[23] Военно АС е начислил на П. П. 44 907,08 лева брутно обезщетение по чл. 231 от ЗСВ от 15.05.2014 г. до 09.03.2015 г. На 21.07.2021 г. Военно АС му е изплатил 44 907,08 лева (удостоверението, л. 151; служебната бележка, л. 152). Размерът на законната лихва от 31.05.2014 г. до 21.07.2021 г. върху тази сума, но чрез натрупване от разликите на неизплатените брутни трудови възнаграждения от 15.05.2014 г. до 10.03.2015 г., е 30 732,41 лева^[2].

[24] Не се спори, че Прокуратурата не е заплащала на П. П. обезщетения за неимуществени и имуществени вреди. П. П. е заплатил: 20,00 лева държавна такса (л. 2). Той е бил представляван безплатно от адвокат (л.

13). Прокуратурата не е направила разноси по делото. Съдът е изплатил 250,00 лева на вещо лице от бюджета на СГС (л. 247).

IV. ПРИЛОЖИМО КЪМ СПОРА ПРАВО, СЪОТНАСЯНЕ НА УСТАНОВЕНИТЕ ФАКТИ КЪМ ПРИЛОЖИМОТО ПРАВО И РЕШЕНИЕ ПО ДЕЛОТО

**1. По иска по чл. 2, ал. 1, т. 3 от Закон за отговорността на
държавата и общините за вреди.**

[25] Съгласно чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от Прокуратурата при обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано. Следователно предпоставките за уважаването на иска са:

1. П. П. е да е бил обвинен в извършването на престъпление;
2. по повдигнатото обвинение П. П. да е бил оправдан с влязла в сила присъда;
3. П. П. да е претърпял вреди от образуваното срещу него наказателно производство;
4. Прокуратурата да не му е заплатила обезщетение.

1.1. По иска за неимуществените вреди

[26] Съдът установи, че на 22.04.2014 г. ищецът е бил привлечен като обвиняем за три тежки престъпления. Прокуратурата е внесла обвинителен акт за две престъпления. На 22.12.2020 г. е влязла в сила присъда, с която П. П. е бил оправдан по повдигнатите му обвинения.

[27] Съдът установи, че П. П. е претърпял неимуществени вреди от незаконното обвинение. За тях Прокуратурата не е заплатила на П. П. обезщетение. Налице са предпоставките за уважаване на иска и съдът следва да определи размера на обезщетението, което се дължи на П. П..

[28] Факторите, които съдът следва да отчита при определянето на размера на обезщетението за неимуществени вреди, могат да бъдат обособени в няколко групи. Първата група е свързана със самото обвинение и тя включва:

1. тежестта на повдигнатото обвинение - дали то е от общ характер, дали е за няколко отделни престъпления, какви наказания се предвиждат за него;
2. вида на наказателното производство - дали е приключило в досъдебна фаза, или е проведено и съдебно производство;
3. продължителността на наказателното производство (период от време);
4. вида на взетата мярка за неотклонение, продължителност на задържането, момент на задържането.

[29] Втората група фактори са свързани с това как повдигнатото обвинение се е отразило на личността на увредения и включва:

1. има ли разгласяване чрез медиите;
2. има ли влошаване на здравословното състояние на увредения;
3. конкретните преживявания на увредения и имат ли те отражение върху живота му – семейство, професионална и обществена среда, изобщо обстоятелствата, относими към характера на увреждането, за което имат значение и предишни осъждания и задържания и ефективно изтърпяване на наказания (решение на решение на ВКС 832-2010-IV Г.О. по гр. д. 593/2010 г.). На разгласяването чрез медиите обаче, не следва да се отдава прекомерно и еднозначно значение, когато незаконното обвинение е било спрямо публична личност, включително магистрат (решение на ВКС 50154-2022-III Г. О. по гр. д. 4 756/2021 г.)

[30] Третият фактор е практиката на по-високите по степен съдилища за присъждане на обезщетения за неимуществени вреди за близки случаи, постановявана в период, близък до момента на увреждането по разглежданото дело [\[3\]](#). Макар настоящият съд да не е обвързан от тези размери, голямото му отдалечаване от тях, без да има големи различия в

установените обстоятелства, би създало впечатление за необоснованост на решението на съда и за правна несигурност, а оттам и недоверие към съдебната система.

[31] Затова, ако не са установени драстични разлики в отражението на обвинението върху емоционалната сфера на обвинените лица, съдът не следва да присъжда по-високо обезщетение за неимуществени вреди по отношение на лице, което:

а) е било обвинено в извършването на по-леко наказуемо престъпление;

б) не е било задържано (с постоянна мярка) и поставено под домашен арест;

в) спрямо което наказателното производство е продължило по-кратко^[4].

[32] Четвъртата група от фактори включва тези, даващи представа за конкретната икономическа обстановка и жизнения стандарт в страната към момента на постановяване на оправдателната присъда или към момента на прекратяване на наказателното производство спрямо ищеца^[5]. Такива могат да бъдат размерът на минималната работна заплата, съотнесен към по-ранни периоди, размерът на brutния вътрешен продукт на човек от населението, отнесен към по-ранни периоди, и други икономически показатели относно икономическото развитие и стандарта на живот в страната.

[33] При определени професии, измежду които и магистратите, очакванията и изискванията на обществото към тях за почтеност и спазване на законите са изключително завишени. Затова незаконното обвинение в извършване на престъпление на тези лица има по-силно негативно отражение върху неимуществената им сфера. Това е така в още по-голяма степен в случаите, когато обвинението е за извършване на умишлено престъпление от сферата на тяхната професионална реализация (решение на ВКС 86-2019-IV Г. О. по гр. д. 2 586/2018 г.). С повдигането на обвинение за извършено престъпление в областта на тяхната професионална реализация се засягат не

само личната чест и достойнство на лицата, но и професионалните им качества поради уронване на авторитета им в съответната област (решение на ВКС 319-2015-IV Г. О. по гр. д. 2 829/2015 г.).

[34] Съдът установи, че П. П. е бил привлечен като обвиняем за три тежки престъпления от общ характер, а впоследствие за две от тях. Те са били свързани със заеманата от него длъжност на председател на Военно АС. Наказанията, които са се предвиждали, са били:

- от три до петнадесет години лишаване от свобода за престъплението по чл. 202, ал. 2, т. 1, връзка с чл. 201, връзка с чл. 26, ал. 1, връзка с чл. 20, ал. 2 от НК;

- от една до шест години лишаване от свобода и глоба от две хиляди до десет хиляди лева за престъплението по чл. 248а, ал. 3, връзка с ал. 2, пр. 1, връзка с чл. 20, ал. 2 от НК.

[35] Наказателното производство срещу П. П. е приключило във съдебната фаза и е продължило шест години и осем месеца, като са били проведени общо 32 открити съдебни заседания. На П. П. не е била налагана мярка за неотклонение. Наказателното производство е било широко отразявано в медиите.

[36] Към момента на привличането на П. П. като обвиняем, той е бил на 51 години, административен ръководител – председател на Военно АС, като е имал повече от 20 години стаж като магистрат. П. П. е бил спокоен и уравновесен, готов да предостави съвет и подкрепа. Той е бил в отлична физическа и психическа форма; бил е отличен планинар; спортувал е ски, плуване и фитнес; бил е отворен към света. Семейството на П. П. се е състояло от съпругата и дъщеря му, която е била студентка; възрастната му майка и сестра му, която е била адвокат

[37] Обвинението се е отразило на П. П.. След привличането му като обвиняем той е изпитвал стрес, преминал в тревожно-депресивно състояние. П. П. е имал нарушения в съня, апетита и теллото. Той е изпитвал неудобство

пред близките си, колегите и обществото. Обвинението е повлияло отрицателно и на неговата професионална репутация. В продължение на девет месеца той не е могъл да полага труд.

[38] В сайта на ВКС и правно-информационната програма Сиела съдът не откри решение на ВКС по ЗОДОВ за незаконно обвинение по чл. 202 и чл. 248а от НК срещу магистрат. Съдът откри няколко решения на ВКС, с които са били присъждани на магистрати и адвокати обезщетения за неимуществени вреди по ЗОДОВ. С тях ВКС е определил следните обезщетения:

- 7 000,00 лева за незаконно обвинение от 22.10.2007 г. спрямо председател на районен съд за престъпление по чл. 310, ал. 1, връзка с чл. 309 от НК, за което се предвижда наказание лишаване от свобода до пет години - решение 197-2016-III Г. О. по гр. д. 1845/2016 г. [\[6\]](#);

- 15 000,00 лева за незаконно обвинение от 22.10.2012 г. спрямо адвокат в престъпления по: чл. 316, връзка с чл. 309, връзка с чл. 26 от НК, за което се предвижда наказание лишаване от свобода до две години; чл. 290, ал. 1 от НК, за което се предвижда наказание лишаване от свобода до пет години - решение на ВКС 309-2019-IV Г. О. по гр. д. 4 962/20167 г. [\[7\]](#) ;

- 40 000,00 лева за незаконно обвинение от 16.03.2017 г. спрямо съдия в престъпление по чл. 289, пр. 2 от НК, за което се предвижда наказание лишаване от свобода от една до шест години – решение на ВКС 50 154-2022-III Г. О. по гр. д. 4756/2021 г. [\[8\]](#);

- по 60 000,00 лева за незаконно обвинение от 22.05.2009 г. спрямо двама прокурори в престъпление по чл. 294, ал. 4, връзка с, ал. 1, връзка с чл. 18, ал. 1, връзка с чл. 143, ал. 1, връзка с чл. 18, ал. 1 от НК, за което се предвижда наказание от две до осем години лишаване от свобода – решение на ВКС 319-2015-IV Г. О. по гр. д. 2 829/2015 г. [\[9\]](#);

- 200 000,00 лева за незаконно обвинение от 19.04.2002 г. спрямо адвокат в престъпление по чл. 211, връзка с чл. 209, ал. 1 от НК, за което се предвижда наказание от три до десет години лишаване от свобода – решение на ВКС 344-2014-IV Г. О. по гр. д. 2 278/2014 г. [\[10\]](#)

[39] Съдът откри и решение на САС 10 546-2021-1-ви с-в по гр. д.

2 773/2019 г., за което не е било допуснато касационно обжалване. С решението си САС е определил обезщетение за неимуществени вреди от 250 000,00 лева от незаконно обвинение от 01.04.2010 г. спрямо съдия в престъпление по чл. 304а, връзка с чл. 20 ал. 4, връзка с ал. 1 от НК [11].

[40] От 2002 г. до 2009 г. МРЗ е нараснала от 100,00 лева до 240,00 лева[12]. След това до 2011 г. тя е останала в този размер [13]. От 2012 г. до 2014 г. МРЗ е нараснала на 340,00 лева[14], а след това до 2017 г. на 460,00 лева[15].

[41] Съдът отчита всички установени обстоятелства и факторите за определяне на размера на неимуществени вреди. Съдът отчита, че настоящият случай е най-близък до този, предмет на решение на ВКС 319-2015-IV Г. О. по гр. д. 2 829/2015 г. Случаят на ВКС обаче:

- е от 2009 г., когато МРЗ е била с 42% по-ниска от тази към 2014 г., откогато е процесното обвинение;
- е за незаконно обвинение в престъпление, което е по-леко от настоящите, които са и две;
- е за наказателно производство продължило два пъти по-кратко от настоящото. Така съдът приема, че 120 000,00 лева е справедливо обезщетение за неимуществените вреди, претърпени от П. П..

1.2. По иска за имуществените вреди

[42] Държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането (чл. 4 от ЗОДОВ). Съдът установи, че П. П. е заплатил 9 600, 00 лева адвокатско възнаграждение в наказателното производство. Възнаграждението не е било прекомерно предвид тежестта на обвинението, продължителността на наказателното производство и проведените съдебни заседания. Заплащането на адвокатско възнаграждение за защита по незаконно обвинение е вреда за П. П., която той не би претърпял, ако не беше незаконното обвинение срещу него. Прокуратурата не е заплатила на П. П.

9 600,00 лева. Затова съдът осъжда Прокуратурата да заплати на П. П. тези 9 600,00 лева.

[43] П. П. търси и:

- 19 291,20 лева обезщетение в размер на законната лихва от 10.03.2015 г. до 25.02.2021 г. върху 27 279,00 лева обезщетение при освобождаване от длъжност на съдия с повече от 10 години стаж;

- 30 732,42 лева обезщетение в размер на законната лихва от 31.05.2014 г. до 21.07.2021 г. върху отделните помесечни разлики във brutното трудово възнаграждение, които не са били изплатени на П. П. от момента на временното му отстраняване от длъжност на 22.04.2014 г. до освобождаването му от длъжност на 10.03.2015 г., които са за 44 907,08 лева. Искът е частично основателен за първата сума и изцяло основателен за втората сума.

[44] Това е така, защото, ако не беше наказателното производство срещу него, П. П. би получил още на 10.03.2015 г. обезщетение при освобождаване от длъжност на съдия с повече от 10 години стаж, но не го е получил. Ако не беше наказателното производство срещу него, П. П. не би бил отстранен временно от длъжност и би получавал пълния размер на brutното си трудово възнаграждение, но той не го е получил. Това забавяне в получаването на тези суми е вреда за П. П. - така както е вреда и задържането на парична гаранция като мярка за неотклонение за срока на незаконното обвинение и до възстановяването □. Прокуратурата не е изплатила обезщетение на П. П. за описаните вреди.

[45] Ето защо съдът осъжда Прокуратурата да заплати на П. П.:

- 16 523,98 лева обезщетение в размер на законната лихва от 10.03.2015 г. до 25.02.2021 г. върху 27 279,00 лева обезщетение при освобождаване от длъжност на съдия с повече от 10 години стаж;

- 30 732,42 лева обезщетение в размер на законната лихва от 31.05.2014 г. до 21.07.2021 г. върху отделните помесечни разлики във brutното трудово възнаграждение, които не са били изплатени на П. П. от момента на временното му отстраняване от длъжност на 22.04.2014 г. до освобождаването

му от дължност на 10.03.2015 г., които са за 44 907,08 лева. Съдът отхвърля иска на П. П. за имуществени вреди над 16 523,98 лева обезщетение в размер на законната лихва от 10.03.2015 г. до 25.02.2021 г. върху 27 279,00 лева обезщетение при освобождаване от дължност на съдия с повече от 10 години стаж до пълния предявен размер от 19 291,20 лева.

[46] П. П. търси също 1 039,03 лева обезщетение за не получено допълнително материално стимулиране за 2014 г. 2015 г., и 441,36 лева обезщетение за не получено плащане за СБКО за 2014 г. и 2015 г. Ако не е било незаконното обвинение, той е щял да получи и двете плащания, защото такива са били заплатени на всички съдии и служители от Военно АС. Прокуратурата не му е заплатила тези суми. Ето защо съдът осъжда Прокуратурата да заплати на П. П. 1 039,03 лева обезщетение за не получено допълнително материално стимулиране за 2014 г. и 2015 г., и 441,36 лева обезщетение за не получено плащане за СБКО за 2014 г. и 2015 г.

2. По разноските

[47] П. П. търси разноски. Той е направил такива за 20,00 лева и е бил представляван безплатно от адвокат.

[48] Съгласно чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, когато съдът уважи изцяло или частично иска, съдът осъжда ответника да заплати разноските по делото. Възнаграждението за един адвокат се дължи съразмерно уважената част от иска (пак там, изр. 2). Затова съдът осъжда Прокуратурата да заплати на П. П. 20,00 лева разноски по делото, а на адвокат В. 4 053,02 лева ($561\,104,01 - 100\,000,00 \times 0,02 + 3\,530,00 \times 178\,336,79 / 561\,104,01$). Ето защо съдът

[1] Съдът използва за изчислението сайта.

[2] За изчислението съдът събра сумите от извадките от електронния калкулатор, представени от П. П. (л. 235-245)..

[3] За това, че при определянето на размера на обезщетение за неимуществени вреди съдът следва да се съобразява и със съдебната практика вж. решение на ВКС 365-2010-I Н. О. по н. д. 382/2010 г. Без изрично да е постановил това ВКС е възприел, че следва да се отчита съдебната практика за близки случаи и в следните решения: 1. 410-2011-IV Г. О. по гр. д. 153/2011 г.; 2. 401-2011-IV Г. О. по гр. д. 483/2011 г. Нещо повече, в първото решение ВКС е сравнявал фактите по разглежданото от него дело с факти по дело, разгледано от ВКС порано, за да определи справедливия размер на обезщетението. Похват, който е сравнително непознат за нашата

юриспруденция, но използването му би довело до уеднаквяване на практиката по близки случаи и по-голяма предвидимост на изхода на подобни дела.

[4] Вж. пак решение на ВКС 401-2011-IV Г. О. по гр. д. 483/2011 г. В тази си част решението е постановено по реда на чл. 290 от ГПК и е задължително за по-ниските по степен съдилища.

[5] За това, че икономическата обстановка и жизненият стандарт в страната следва да се отчитат при определянето на размера на обезщетението за неимуществени вреди вж. следните решения на ВКС: 1. 242-2010-III Г. О. по гр. д. 19/2012 г.; 2. 410-2011-IV Г. О. по гр. д. 153/2011 г.; 3. 539-2010-III Г. О. по гр. д. 1747/2009 г. И трите решения са били постановени по реда на чл. 290 от ГПК, като касационното обжалване на първите две е било допуснато относно прилагането на обществения критерий за справедливост.

[6] Наказателното производство е продължило общо три години и един месец в досъдебната и съдебната фаза. За престъплението се е предвиждало наказание лишаване от свобода до пет години,. С срещу ищеца е била взета най-леката мярка за неотклонение подписка. Наказателното производство не е ограничило начина на живот на ищеца. По същото време ищецът е търпял вреди и от друго незаконно обвинение, за което му е било присъдено обезщетение от 15 000,00 лева. Двете обвинения са довели до сходни по изражение и интензитет морални вреди, които поради частичното съвпадане на периода на водене на наказателните дела, са били неразграничими и е следвало да се обезщетят глобално. Съдът също е отчел начинът на повдигане на обвинението - в болница, след оперативна интервенция, без тази спешност да е била обоснована от данните по наказателното дело; професионалната известност на ищеца; сравнително младата му възраст; периодът от година и половина, в който наказателното производство се е развивало отделно от приключилото вече друго наказателно дело недоверието у близки и колеги; влошаването на здравословното състояние на ищеца поради наказателното преследване срещу него; емоционално страдание, преживяно във връзка с обвинението.

[7] Съдът е установил, че двете обвинения са били за умишлени, но не за тежки престъпления, като и двете наказателни производства в съдебната си фаза са се развили пред две съдебни инстанции, но са приключили в разумен срок - едното за две години и девет месеца, а другото за две години и шест месеца. И двете незаконни обвинения са се отразили съществено негативно на психо-емоционалното състояние на ищеца, който в течение на процесния период е изпитвал значителни притеснения за развитието и изхода на двете наказателни производства, чувство на неоправданост, страх от несправедливо осъждане, притеснения дали ще може да продължи да упражнява адвокатската си професия. Това се е отразило съществено на качеството на работата му като адвокат и на желанието му да работи с клиенти, т. е. - на професионалната му реализация. Значително по-интензивни вреди в професионалната сфера на ищеца е причинило обвинението по чл. 316, връзка с чл. 309, връзка с чл. 26 от НК, което е било за документно престъпление, извършено именно в качеството му на адвокат. Това обвинение е било и публично разгласено сред клиентите на ищеца и във връзка с него му е била наложена мярка за неотклонение подписка.

[8] Съдът е установил, че наказателното производство, включително разглеждането на делото на три инстанции, е приключило за една година и един месец. Процесуалните действия в досъдебната фаза и внасянето на обвинителен акт в съда са били извършени за пет дни, а по-малко от месец след привличането на ищеца като обвиняем - на 12.04.2017 г. - е била постановена оправдателна присъда още на първа инстанция. Обемът на извършените с участието на ищеца процесуални действия е бил минимален, като общо проведените по делото съдебни заседания са били три. На ищеца е била наложена лека мярка за неотклонение (парична гаранция) и повдигнатото обвинение обективно не е представлявало пречка ищецът да продължи да упражнява професията си на съдия, нито са ограничили личната му свобода. Обвинението е било за тежко престъпление по смисъла на чл. 93, т. 7 от НК и в сферата на професионалната реализация на ищеца, което е обуславяло по-висок интензитет на търпените морални вреди. С решението ВКС, разгледал наказателното дело, е приел, че извършеното от ищеца деяние е осъществявало от обективна и субективна страна признаците на състава на престъплението по чл. 289, пр. 2 от НК, но е било с ниска степен на обществена опасност, която е била явно незначителна по смисъла на чл. 9, ал. 2, пр. 2 от НК. Обвинението не е попречило на професионалната реализация и не е дискредитирало по такъв начин личностния и професионален авторитет и компетентност в социалното обкръжение на ищеца, че това да е довело до загуба на доверие от страна на приятели и колеги, до тяхното отдръпване или дистанциране. Действително, за изследваното време ищецът като магистрат (съдия в ОС - Варна) е следвало да понася злепоставящото положение на обвинен; да знае, че е бил предмет на обсъждане в обществото и на медийни публикации. Претърпените репутационни вреди от огласяването на делото обаче, не са последица единствено от действията на прокуратурата, респ. от предоставената информация за образуваното наказателно производство. Отзвукът в обществото и в медиите е бил обективно следствие от публичната длъжност на магистрат, заемана от ищеца. Нервното напрежение, чувството за срам и неудобство от опетняването на името, преживеният шок, безпокойство и стрес, причинени от воденото наказателно разследване, са се отразили негативно на здравето на ищеца. В периодите от 29.05.2017 г. до 16.06.2017 г. и от 29.06.2017 г. до 19.07.2017 г., ищецът е провел дневно стационарно лечение в психиатрична клиника, като поставената му диагноза е била разстройство в адаптацията

вследствие на силен стрес. Ищецът е проявил признаци на ситуативна депресия, отключена от започналото наказателно преследване през 2017 г. Ищецът е проявявал симптоми и на посттравматичен стрес - страх да се повторят отново събитията; дисоциативна амнезия; самоизолация през последните години, нарушен сън, трудна концентрация, повишени нива на стрес, силна тревожност.

[9] Съдът е установил, че наказателното производство е продължило по-малко от три години, а спрямо ищите е била взета мярка за неотклонение подписка. От наказателното производство единият ищец е имал психическо разстройство на здравето - смесено-тревожно депресивно разстройство – а другият е преживял стрес. Единият от ищите е продължил да работи като прокурор, а другият като адвокат.

[10] Съдът е установил, че наказателното производство е продължило почти девет години. Спрямо ищеца са били взети мерки за неотклонение подписка и парична гаранция. Съдът е отчел: широката публична разгласа; негативната представа за ищеца по повод запитването до Софийски адвокатски съвет във връзка с наказателното производство; отлив на клиенти и оттегляне на дадени му пълномощия; множество коментари от страна на колеги и клиенти; получената нервна криза и болнично лечение при едно от поредните възобновявания на производството; чувствата на срам, обида, вина и болка за загубения професионален и обществен авторитет, които ищецът е изпитвал по време на цялото наказателно производство. Съдът също е отчел пълния срив на личния и професионален живот на ищеца в резултат на образуваното срещу него наказателно производство. Невъзстановими са били кариерата и възможност за професионална реабилитация на ищеца с оглед вида на незаконното наказателно преследване - измама и документни престъпления - и възрастта му от 73 години към момента на окончателното прекратяване на наказателното преследване. Тотално са били разрушени доброто име и честта на ищеца като общественик и политик, градени четири десетилетия. Непоправими поражения на ищеца са нанесли нараненото му чувство за справедливост и потъпкано достойнство от неоснователните обвинения, както и лишаването му от възможността да посети единствената си дъщеря, живееща зад граница. Това е сринало психически ищеца и животът му се е изчерпал от съдържание.

[11] Съдът е установил, че към момента на привличането му като обвиняем ищецът е бил на 47 години. Ищецът е бил задържан за 72 часа, а впоследствие му е била взета мярка за неотклонение „задържане под стража“, която е била прилагана 68 дни. Тази мярка сериозно е засегнала ежедневието на ищеца, лишила го е за немалък период от време от едно от изконните човешки права – на свободно придвижване. Съдът е приел, че ищецът е претърпял страх от осъждане, стрес, унижение, накръняване на честта и достойнството му от обвинение в престъпление с висока степен на обществена опасност, нарушение в социалните отношения. Те са били със значителен интензитет, тъй като е нямало данни ищецът да е бил привличан като обвиняем и/или осъждан преди това. Предвид професията на ищеца – магистрат (първоначално прокурор, а впоследствие и към момента на повдигане на обвинението съдия), повдигането на обвинение за извършване на тежко умишлено престъпление и то такава, при което се е изисквала користна цел, сериозно е засегнало доброто име, честта, престижа и доверието у ищеца, който до този момент е имал име на безукорен съдия.

Още по-тежко е това засягане предвид широката медийна разгласа на задържането му, както и на последващо извършваните действия по наказателното производство. Ищецът е бил жестоко унижен при задържането му. Той е бил накаран да стои дълго време на колене в полицейски бус, като действията по задържането са били филмирани и разпространени в медиите. По-късно униженията са продължили в ареста, където той е бил задържан заедно с други лица, някои от които вече осъждани, а други задържани именно с негов акт. Положението месеци наред да стои в ареста с лица, във връзка с наказателните производства лично той е извършил преценка, че следва да бъдат задържани и те са задържани въз основа на неговите актове, сериозно е потъпкало както човешкото, така и професионалното му достойнство. Още с по-голяма сила е бил унижен и от това, че някои от задържаните постоянно са го обиждали и заплашвали. Последното му е донесло много нощи, прекарани в напрежение и страх за живота му. Ищецът е бил крайно унижен от обвинението в подкуп и задържането под стража и пред своите колеги, сред които преди се е ползвал с добро име и свободно е общувал с всички тях. Особено унижителни са били случаите, когато са го водели в Съдебната палата с белезници за участие в съдебни заседания, когато по коридорите са го срещали колеги съдии, прокурори и адвокати. След промяна на мярката му за неотклонение в парична гаранция ищецът е бил дотолкова засрамен и угнетен, че не е искал да ходи в Съдебната палата, да вижда колегите си и дори приятелите си, затворил се е и се е изолирал от всички с години, дори след приключване на наказателното производство. Както унижение, така и силно напрежение и страх от невъзможността да издържа себе си и семейството, е довело на ищеца отстраняването му от длъжност с решение на ВСС, по искане на Главния прокурор, т.е., само и единствено поради повдигнатото обвинение в извършване на умишлено престъпление.

Съдът е приел, че вследствие на незаконното обвинение ищецът е заболял от множествена склероза - автоимунно възпалително заболяване, което засяга мозъка, за което не е имало лечение. Възможно е било само поддържане на неизвестна по продължителност ремисия в симптоматиката, която в случая е била двойно и влошено зрение, проблеми с координацията, лесна уморяемост. При това заболяване е било възможно задържане, но и сериозна прогресия, която да доведе дори до инвалидност. Ищецът е имал влошено зрение и проблеми с координацията,

които са били стабилизирани в продължителна ремисия. Съдът също е установил, че е било налице влошаване във времето, изразяващо се в поява на повече и по-големи по обем лезии в мозъка, които са могли да повлияят симптоматиката към влошаване. За това е говорил и увеличеният процент неработоспособност, променен от 61% на 75 %. Ищецът е бил обречен на постоянно лечение с лекарства (кортикостероиди), които са имали сериозни странични ефекти, и на живот в постоянен страх за възможна пълна инвалидизация, а междувременно на живот, съпроводен със значителни ограничения в ежедневието поради влошено зрение и координация, невъзможност да се грижи пълноценно за децата си и да работи като останалите си колеги поради трайно намалена работоспособност в размер на 75%.

[\[12\]](#) ПМС № 209/21.09.2001 г.; ПМС № 1/10.01.2009 г.

[\[13\]](#) ПМС № 180/30.06.2011 г.

[\[14\]](#) ПМС № 249/31.10.2013 г.

[\[15\]](#) ПМС № 141/13.07.2017 г.

РЕШИ:

[49] ОСЪЖДА Прокуратура на Република България да заплати на:

1. П. Г. П. следните суми на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ следните суми:

А) 120 000,00 лева обезщетение за неимуществени вреди от незаконното му обвинение по досъдебно производство 60-Пр/2014 г. на Военно-окръжна прокуратура - София в извършване на престъпления по: чл. 202, ал. 2, т. 1, връзка с чл. 201, връзка с чл. 26, ал. 1, връзка с чл. 20, ал. 2 от НК; чл. 248а, ал. 3, връзка с ал. 2, пр. 1, връзка с чл. 20, ал. 2 от НК; чл. 248а, ал. 3, връзка с ал. 2, пр. 1, връзка с чл. 20, ал. 2, връзка с чл. 18, ал. 1 от НК. Съдът присъжда и законната лихва върху 120 000,00 лева от 22.12.2020 г. до окончателното плащане;

Б) обезщетение за имуществени вреди от описаното незаконно обвинение, състоящо се от следните суми:

- 9 600,00 лева адвокатско възнаграждение в наказателното производство, плюс законната лихва от 22.12.2020 г. до окончателното плащане;

- 16 523,98 лева обезщетение в размер на законната лихва от 10.03.2015 г. до 25.02.2021 г. върху 27 279,00 лева обезщетение при освобождаване от длъжност на съдия с повече от 10 години стаж;
- 30 732,42 лева обезщетение в размер на законната лихва от 31.05.2014 г. до 21.07.2021 г. върху отделните помесечни разлики в брутното трудово възнаграждение, които не са били изплатени на П. П. от момента на временното му отстраняване от длъжност на 22.04.2014 г. до освобождаването му от длъжност на 10.03.2015 г., които са за 44 907,08

лева;

- 1 039,03 лева обезщетение за допълнително материално стимулиране за 2014 г. и 2015 г., плюс законната лихва от 22.12.2020 г. до окончателното плащане обезщетение;
- 441,36 лева – обезщетение за социално-битово и културно обслужване за 2014 г. и 2015 г. плюс законната лихва от 22.12.2020 г. до окончателното плащане обезщетение;

В) 20,00 лева за разноси по делото на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ;

2. на адвокат Д. В. - 4 053,02 лева адвокатско възнаграждение в настоящото производство.

[50] **ОТХВЪРЛЯ** иска по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ на П. Г. П. срещу Прокуратурата на Република България:

- за неимуществени вреди за разликата над 120 000,00 лева до пълния предявен размер от 500 000,00 лева;
- обезщетение в размер на законната лихва от 10.03.2015 г. до 25.02.2021 г. върху 27 279,00 лева обезщетение при освобождаване от длъжност на съдия с повече от 10 години стаж за разликата над 16 523,98 лева до пълния предявен размер от 19 291,20 лева.

[51] Решението може да бъде обжалвано пред САС в двуседмичен срок от съобщението за изготвянето му. Ако ищецът подаде въззивна жалба, с нея той следва да представи доказателство, удостоверяващо внасянето на 5,00 лева държавна такса по сметка на САС. При неизпълнение съдът ще върне въззивната жалба.

Съдия при Софийски градски съд: _____